

TO MĀ•ME ZA TY KOLONIE!!! - ZĀ•VĀŠR

ĀĀEtrtek, 02 Ā•ervenec 2020

Ā~ada humanitĀ;rnĀ-ch organizacĀ-, kterĀ© se zamĀ›ujĀ- na zĀ;chranu migrantĀ~ na moĀ™mi, bĀ›hem nejintenzivnĀ;jĀ;jĀ-nynĀ;jĀ;jĀ- pandemie pozastavila svou Ā•innost. Reagovala tĀ-m mimo jinĀ© na to, Ā¼e ItĀ;lie zaĀ•Ā;tkem dubna z bezpeĀ•no dĀ~vodĀ~ uzavĀ™ela svĀ© pĀ™Ā-stavy. Podle dat ĀšĀ™adu vysokĀ©ho komisaĀ™e pro uprchlĀ-ky (UNHCR) letos navzdory covidu-19 vĀ½raznĀ› vzrostl poĀ•et lidĀ-, kteĀ™Ā- pĀ™es moĀ™me mĀ-Ā™Ā- z Libye do ItĀ;lie. Do 28. Ā•ervna jich bylo 6 653 ve stejnĀ©m obdobĀ- 2 594.

Eritrea

Eritrejci se na Ā°zemĀ- svĀ©ho dneĀ;nĀ-ho stĀ;tu pĀ™eplavili pĀ™es RudĀ© moĀ™e nĀ›kdy pĀ™ed 3.000 lety z ArabskĀ©ho poloostrova. Jde o semitskĀ© obyvatelstvo etnicky pĀ™Ā-buznĀ© ArabĀ~m. Tady kvetlo jejich krĀ;lovstvĀ- SĀ;ba zmiĀ~ovanĀ© v Bibli. KdyĀ¼ svĀ›t zaĀ•al dobĀ½vat islĀ;im, AksĀ~mskĀ© krĀ;lovstvĀ- s chalify udrĀ¼ovalo pĀ™Ā;telskĀ© vztahy, ale islĀ;im sem dlouho nepronikl. To se zmĀ›nilo ve 13. stoletĀ-, kdy zemi stĀ™Ā-davĀ› ovlĀ;idali rĀ~znĀ-sousedĀ© a definitivnĀ› se islĀ;im stal stĀ;tnĀ-m nĀ;boĀ¼enstvĀ-m po okupaci Osmanskou Ā™Ā-Ā;jĀ-. BĀ›hem nĀ- se dĀ™Ā-v bohatĀ© kulturnĀ- a obchodnĀ- pobĀ™eĀ¼Ā- zmĀ›nilo v zanedbanou a chudou vĀ½spu svĀ›ta. OsmanskĀ; okupace skonĀ•ila 1865, kdy Eritreu zabral Egypt.

V letech 1869 aĀ¼ 1880 byla zabrĀ;jna soukromou italskou společnĀ-, kterĀ; Ā°zemĀ- roku 1882 pĀ™edala italskĀ© vlĀ;idĀ›. 1890 bylo ItĀ;liĀ- zĀ-skanĀ© Ā°zemĀ- oficiĀ;lnĀ› oznaĀ•eno jako italskĀ; kolonie pod nĀ;jzvem Eritrea. Kupodivu fungovala jakĀ;si symbiĀ³za, a ItalovĀ© tu rychle budovali mĀ›sta i zĀ;kladnĀ- infrastrukturu.

Znovu se to zmĀ›nilo, kdyĀ¼ 1922 ItĀ;lii ovlĀ;idl faĀ;jistickĀ½ reĀ¼im. Do roku 1941 tu pak fungoval faĀ;jistickĀ½ apartheid. V povĀ;leĀ•nĀ©m obdobĀ- byla dlouho souĀ•Ā;stĀ- Etiopie a vedl se tu boj za nezĀ;vislost. Pak se vedly obĀ•anskĀ© vĀ;ilky mezi jednotlivĀ½mi frakcemi bujujĀ-cĀ-mi za nezĀ;vislost a mĀ-sily se ideologie Ā•“ islĀ;im a komunismus Ā•“ a jejich odpĀrci. Od roku 1993 je Eritrea nezĀ;vislĀ;, ale v letech 1998-2000 probĀ›hla krvavĀ; vĀ;ilka s EtiopiĀ-, nĀ;slednĀ› Eritrea vyhnala jednotky OSN, kterĀ© se snaĀ¼ily oddĀ~lit bojujĀ-cĀ- strany, a po uzavĀ™enĀ- mĀ-ru s EtiopiĀ- probĀ›hla vĀ;ilka s DĀ¼ibutsem o vzĀ;jemnĀ© hranice. VĀ;jechny tyto vĀ;ilky gradovaly a v podstatĀ› Ā°plnĀ› zniĀ•ily eritrejskou infrastrukturu a ekonomiku.

Dnes je Eritrea chudou zplundrovanou zemĀ-, kde vlĀ;idne totalitnĀ- reĀ¼im inklinujĀ-cĀ- k islamismu.

Graduje exodus mladĀ½ch muĀ¼Ā-, kteĀ™Ā- nechtĀ›jĀ- nastoupit do vojenskĀ© sluĀ¼by tohoto reĀ¼imu. KdyĀ¼ se vrĀ;itĀ-me k tĀ~m koloniĀ-m Ā•“ ano, v dobĀ› 1882 - 1941 tu byla italskĀ; kolonie. JejĀ- obdobĀ- 1882-1922 paradoxnĀ› patĀ™Ā- k nejlepĀ;jĀ-m obdobĀ-m historie Eritrey od doby, kdy ji ovlĀ;idli Turci. 1922-1941 byla lĀ©ta odstunĀ;j, ale nejen pro Eritreu, stejnĀ› tak i pro ItĀ;lii. A v pĀ™Ā-padĀ› Eritrey se EvropanĀ© nemajĀ- moc za co stydĀ›t, pomohli EritrejĀ~m dohonit lĀ©ta pod Osmanskou Ā™Ā-Ā;jĀ-. Ā½e z toho nic nevydrĀ¼elo a zemĀ› dnes patĀ™Ā- k nejchudĀ;jĀ-m a nejnebezpeĀ•nĀ;jĀ-jĀ-m na svĀ›tĀ›, uĀ¼ ale nenĀ- vina ItĀ;lie ani jinĀ½ch EvropanĀ~.

NigĀ©rie

Na Ā°zemĀ- NigĀ©rie se jiĀ¼ v pĀ™edkoloniĀ;lnĀ-m obdobĀ- formovaly vĀ½znamnĀ;jĀ;jĀ- stĀ;tnĀ- celky. V 11. stoletĀ- tu vznikla islĀ;mskĀ; sekta AlmorĀ;vidĀ~, kteĀ™Ā- pozdĀ›ji dobyli Maroko a do roku 1146 ustanovili muslimskou nadvĀ;idu nad ĀpanĀ;lskem. V roce 1076 AlmorĀ;vidĀ© napadli Ghanu a ustanovili svou moc i zde. Jsou povaĀ¼ovĀ;ni za jedny z nejaktivnĀ;jĀ;jĀ-ch Ā;jĀ™itelĀ~ islĀ;mu a v sĀ©rii Ā™ady krutĀ½ch Ā•žsvatĀ½chĀœ vĀ;jlek se jim podaĀ™ilo islamizovat velkĀ½ kus zĀ;padnĀ- Afriky. Jejich moc vrcholila vznikem

chalí-fíjtu Sokoto na začátku 19. století.

V roce 1880 se islámský chalífát

Sokoto dostal do sporů s Brity. V roce 1903 zanikl a vládnutí v zemi pod správu Britů. I po ovládnutí Sokotského sultánátu Brity v roce 1903 si sultán a jeho emárové uchovali významnou postavení v nové kolonii a později samostatně Nigérii. Plnou nezávislost získala Nigérie 1960. 1966 začala série vojenských převratů, občanských válek, napadání sousedních zemí, masakrů muslimů a zvláště nemuslimských. To vše bylo provázeno gradující korupcí a nájilností se postupně staly denní praxí na vládní úrovni v zemi Nigérie. Po roce 2011 se situace trochu stabilizovala a politické neshody se řešily politickými cestami a porážkami ve volbách zatím uznávají vládu vlády.

Ale neplatí to obecně – trvalou

nájilnou opozici jsou islámští extrémisté ze sekty Boko Haram, která ovládá část země na severu a podniká útoky na nemuslimské cíle, zneužívá dětské vojáky a i za látku relativního klidu má na svědomí ušlechtilé tisíce obětí. A centrální vláda nemá dostatečnou sílu, aby jejich moc zcela eliminovala, protože mají tichou podporu mnoha obyvatel, kteří jsou vládnoucí muslimy.

A jak je jinak současnost Nigérie?

Žije tu asi 180 milionů obyvatel, kteří spojují edná jazyk – angličtina. Na jihu – kámen a prapůvodní animisté, na severu – muslimové. Půstav Lagos je dnes již ve dvacetimilionové megalopolé. Jsou tu obrovské zásoby ropy (největší na světě). Je tu potenciál. Ale současně neklid a nábožensky motivovaná násilí. Nigérie byla v letech 1903-1960 britskou kolonií. Ale tou dobou nená – a ve skutečnosti koloniální období pro Nigerii znamenalo dobu klidu, vybudování infrastruktury a ekonomického rozkvětu. Problém Nigerie je někde jinde než v koloniální kapitole jejich dějin. Ze země odchází mladí muži, zpravidla ze severních oblastí země. Neutíkájí před islamisty, naopak vládnutí z nich s nimi vládní sympatizuje. Odchází za vyživování – rovnou.

Somálsko

Somálské kmeny se

na dnešní mstě

usadily před zhruba 3500 lety. Od 7. století zde sváděl klidný stavli

Arabů a

země islamizovali. V pozdním středověku vznikaly ze somálských mstě

sultánáty, které dlouhodobě bojovaly s Etiopií – a stáda se období, kdy islámští

Somálcí

ovládali Etiopii s obdobími, kdy to bylo naopak. Na konci 19. století si

Somálsko rozdělil Egypt, Omán a Zanzibar, potě byla jejich vláda

vystádná

koloniální správu britskou, francouzskou a italskou. Britové získali

sever, Italové jih. Na francouzském území vzniklo dnešní – Dáibuti.

Somálsko získalo nezávislost v roce

1960. V roce 1969 přel vojenských převratů následovaně 22 let trvající –

diktaturou. Po válce s Etiopií – 1978 zesílila opozice. Diktátor Barre byl svržen

v roce 1991, vládnutí – polní velitel se pak ale pustili do sebe navzájem a

začala občanská válka v Somálsku, která si vyvíjela stáda obětí – a která

dodnes neskončila.

V zemi je 81% lidí – negramotných,

nefunguje infrastruktura vůbec. I když vysoké procento obyvatel je

nakaženo HIV. Státním náboženstvím v zemi je islám. Země patří – mezi nejchudší

státy světa a panuje zde naprostě bezvládná – provázená občasně hladomorem, od

ke kterému zemi chrání – jen zahraniční potravinová pomoc. Za občanské války byla

zničena infrastruktura vybudovaná v koloniální období – a nevyužitá – i

zásoby ropy, které by přitom politické situaci mohly zemi přinášet značné

bohatství.

Situaci se 1993 snažila uklidnit OSN

vyslání-m mezinárodních sil. Ty byly během roku 1995 kompletně staženy za pomoci americké armády (která byla součástí těchto sil). Somálsko je dodnes rozděleno mezi několik oblastí, jimiž vládne kmenová a vojenská velitelství, často extramuslimská. Podporují nájmování pirátství, ze kterého jim plynou zisky, do okolních zemí - vyslání teroristické bojové jednotky do námořní oblasti obyvatelstva. Jediná klidná oblast je na severu země zvaná Somaliland. To vyhlásilo nezávislost (neuznanou vládním dalším státem) a udržuje si jakousi politickou stabilitu.

Somálsko tedy bylo zhruba 60 let

koloniální. Evropské státy Somálsko považovaly za strategické vzhledem k množství ovčácké odvětví do Rudného moře a měly i plány na zahájení těžby ropy a k tomu nikdy reálně nedošlo, její zájmy jsou tu stále v cenném nedotčeném.

Kdo odtud odchází? Člověk by čekal,

jestli že země nebudou utrátkat těmto nemuslimům, nebo páťslužnicím, které pronásledovaní skupiny obyvatel. Ne, odchází zejména většinou mladí muslimi s ekonomickou motivací. Svou zemi dlouhodobou občanskou válkou páťvedli do ekonomického kolapsu, a jdou tam, kde je (minimálně) zatím ekonomická prosperita a slušný životní úroveň.

Libye

Msto Leptis Magna patřilo k

nejvýznamnějším ekonomickým a kulturním centrem starého světa. V 7. století celou severní Afriku dobyli Arabové a násilně ji islamizovali. V roce 1551 pak nadvládu Arabů vyvstala Osmanští Turci. Tato kapitola dějin spojuje Libyí, Egypt, Tunisko i Alžír. Během islámské nadvlády došlo k totálnímu ekonomickému pádku a rozšíření země, která za nadvlády světa tvořila páťzemědělství - země, se změnila v suché pastviny a poušť. Obyvatelstvo těchto zemí pak tvořila islamizovaná potomci pávodních obyvatel a menšina Arabů, kteří zemi vnutili svůj jazyk.

V roce 1911 Turci prohráli válku s Itálií a

velkou část dnešní Libye odstoupili Itálii. Italská vláda tu dlouho čelila tuhému odporu, páťestože na rozvoj země poskytovala velké subvence. Za druhé světové války se Libye stala žezvedlejší země v druhé světové válce. Po vyhnání Itálie byla doasně spravována britskou armádou a 1949 došlo k plnému osamostatnění Libye. Vznikl nezávislá federativní stát Libye jako Libyjské království. V roce 1969 proběhl vojenský puč vedený skupinou plukovníků pod vedením Muammara Kaddáfího a nastolena diktatura opárající se o směs marxismu a islámu a vojensky o moc kmenových náčelníků. Dlouhou dobu patřila k základním mezinárodním terorismu, později se Kaddáfího snažil svět postavení legalizovat a opáral se páťitím o vývoz ropy do Evropy.

Od pádu Kaddáfího se země ocitla v

chaosu občasně páťstájem v občanskou válku. Ekonomika je v troskách, bojují proti sobě náčelníci kmenů a islamisté proti zastáncům sekulární vlády. Ta jen obtěněně udržuje elementární integritu země, která je tranzitní pro velké migrační proud do Evropy.

Evropskou kolonií - tedy byla v období

1911 až do druhé světové války. Pro Itálii byla zřítovnou kolonií, která je zamátněvala bojovkami a kam posílala velké subvence. Dnes z ní odchází muži hledající lepší životní úroveň, protože celá země je páť celkovou obnovou, která si vyžaduje nemalé úsilí.

Maroko

Osádlená Maroka patřila k nejstarším

na světě. Ve 2. století př. Kr. Tu zakládali osady Feničané, pak Římané. Dříve tomu, že Berberští kmenové životem a nezakládali města, a tudě nebylo co

dobře, se ubrání, ničí a mská nadvládá a stáhli se do vnitrozemí, odkud podnikali výpady na mská osady a tábory. Pak se tu vystědali Vandalové, kteří splynuli s povodňovým obyvatelstvem, Byzanci, a v letech 705–708 obsadili a islamizovali Maroko Arabové.

Vystědalo se tu několik mstných dynastií: podíhají chalífátu a později formálně Osmanská. V 16. století zde postavili několik obchodních stanic Portugalci, ale posléze byli vyhnáni. V 17. století se mstná sultán snažil vymanit ze závislosti na Turcích a uzavřel několik smluv s Francií. Jejich postavení však definitivně potvrdila až britsko-francouzská smlouva z roku 1904. Od roku 1911 se o vliv v Maroku začala přetahovat Francie s Německem a následkem bylo vytvoření úpaníské enklávy Tanger a Ceuta. Mezi válkami se Francie snažila posílit svůj vliv a naopak proti jejímu přetomnosti probíhala povstání. Do začala protikoloniální hnutí se postavil sultán Muhammad V., který s podporou obyvatel upevnil svou vládu, než byla vislou na Francii 1955. Od roku 1972 je islámskou konstituční monarchií.

Maroko nebylo nikdy kolonií. I když po ní, která období mělo vliv Portugalsko a od 17. století Francie. Paradoxně od roku 1970 Maroko samo okupuje sousední Západní Saharu a učinilo ji svým protektorem, i když za trvalého odporu mstných obyvatel. V samotném Maroku není občanská válka, diktatura ani jiný významný děj k migraci. Odcházejí především mladí muži za lepší životní podmínky.

Mají tyto země něco společného?

Sledujme, jestli země, ze kterých jsou nejsilnější migrační proudy mstných do Evropy, něco spojuje. Není to koloniální minulost. Země, odkud je migrační proud nejsilnější, koloniemi nikdy nebyly, zřejmě v 19. a první polovině dvacátého století. Pro většinu z nich koloniální období znamenalo souasně období vybudování infrastruktury a zdravotnictví a školství. Především země byla dlouhou dobu pod nadvládou arabského chalífátu a poté Osmanských Turků, během kterých se většinou propadly z postavení ekonomicky bohaté země na chudé a zaostalé. Ale ne všechny. Nespojuje je nutně chudoba, která si prošlo docela bohaté období. A některé patří k nejbohatším lidským civilizacím. Některé z těchto zemí mají přirodní bohatství, které jim celá Evropa má, a zaviděť ropu, další nerostné bohatství, a rodnou půdu apod. Většinu spojuje exponenciální růst populace – křivka, podpořená zdravotní a potravinovou pomocí. Je tu potenciál.

Ale všechny spojuje jedna věc,

kteří se line jejich historie jako červené nit.

Jestliže ji najdete?

Tomáš Houška,

www.sedmavlna.cz